

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen strategian päivittäminen

Strategialuonnos 16.9.2025

Osallistu Pohteen strategian päivittämiseen

Hyvinvointialuelaki ohjaa hyvinvointialueita päivittämään strategiansa kerran valtuustokauden aikana.

Työ Pohteen strategian päivittämiseksi on alkanut keväällä 2025. Tavoitteena on, että aluevaltuusto hyväksyy päivitetyn strategian marraskuussa 2025.

Strategian päivittämistä varten halutaan kuulla pohjoispohjalaisten näkemyksiä. Tätä varten on käynnistetty lausuntokierros, jonka aikana alueen asukkaat ja muut Pohteen sidosryhmät voivat kertoa näkemyksensä strategialuonnoksesta.

Näin voit kertoa mielipiteesi strategialuonnoksesta:

1

Tutustu strategialuonnokseen.

2

Valitse mielipiteen antamiseen palaute tai lausunto

- Voit antaa strategialuonnoksesta nimettömästi palautetta Pohteen verkkosivuilla.
- Voit antaa nimelläsi tai organisaatiosi edustajana lausunnon Pohteen verkkosivuilla. Toivomme ensisijaisesti lausuntoja sähköisesti. Tarvittaessa kirjallinen lausunto voidaan palauttaa Pohteen kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo@pohde.fi.

3

Lausuntoaika alkaa 17.9. ja se kestää 8.10.2025 kello 14 saakka.

- Kirjaamoon toimitettavat lausunnot tulee olla perillä 8.10.2025 kello 14.00 mennessä.

Sisällys

- 1 Lähtökohdat ja tausta strategian päivittämiselle

- 2 Pohteen päivitetyn strategian sisältö

- 3 Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen toimintaympäristö ja tulevaisuus

- 4 Ehdotus Pohteen uudesta strategiasta

1 | Lähtökohdat ja tausta strategian päivittämiselle

Tietoa Pohteen nykyisestä
strategiasta:

[Strategia - Pohde.fi](https://strategia-pohde.fi)

Strategian lähtökohdat

Hyvinvointialuestrategiassa aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista (laki hyvinvointialueesta, 41 §).

Strategian perustana on arvio Pohjois-Pohjanmaan tilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista. Toiminnan, palvelutarpeiden ja resurssien yhteen sovittaminen on keskeinen näkökulma. Myös Pohjois-Pohjanmaan rooli yliopistosairaalaa ylläpitävänä hyvinvointialueena on tarpeen huomioida strategiassa. Lisäksi strategiassa tulee määritellä sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Pohteen strategian valmistelussa huomioidaan myös hyvinvointialueiden tehtäviä koskevat valtakunnalliset tavoitteet vuosille 2025–2029.

Strategian lisäksi Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle laaditaan sosiaali- ja terveystalouden palvelustrategia osana sote-järjestämissuunnitelmaa (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, 11 §) ja sen rinnalle pelastustoimen palvelutasopäätös (laki pelastustoimen järjestämisestä, 6 §). Lisäksi laaditaan ensihoidon palvelutasopäätös sekä hyvinvointikertomus ja -suunnitelma.

Strategiassa huomioitavaa

Asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen

Palvelujen järjestämistä ja tuottamista koskevat strategiset linjaukset

Laissa säädetyt palvelutavoitteet

Omistajapolitiikka

Henkilöstöpolitiikka

Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Osallisuus strategian valmistelussa

Kokemustieto tukee valmistelua

Asukkaiden ja heitä edustavien tahojen hyvinvointikertomukseen tuottama kokemustieto on tukenut strategian valmistelua.

33 640 asukasta

25 järjestöä ja seurakuntaa

Strategiakysely tammikuussa

Kyselyn tavoitteena oli selvittää vastaajien näkemyksiä nykyisestä strategiasta ja tulevaisuudesta.

690 asukasta

455 työntekijää

260 yhteistyökumppania

1460 vastausta yhteensä

Toimenpiteet

- Aluevaltuutettujen seminaarit ja strategian työstäminen eri lautakunnissa
- Kyselyt kesäkuussa 2025 aloittaneille aluevaltuutetuille ja tulevaisuuslautakunnan jäsenille
- Vammais- ja vanhusneuvostojen ja nuorisovaltuuston edustajien kokous
- Kokemustoimijoiden työpaja
- Hyvinvointijohtamisen katsaus ja kuntajohtajafoorumi
- Sidosryhmätilaisuus (järjestöt, seurakunnat, yritykset, oppilaitokset ja muut)
- Henkilöstölle järjestetty kysely ja muut tilaisuudet (työpajat, aamukahvit, henkilöstöjaosto)
- Mahdollisuus antaa lausunto tai palautetta strategialuonnoksesta

2 | Pohteen päivitetyn strategian sisältö

Mitä Pohteen päivitetty strategia sisältää?

Strategia on Pohteen pitkän aikavälin suunnitelma, jonka suuntaa toimintaa, kehittämistyötä, johtamista ja päätöksentekoa kohti tavoitteita muuttuvassa toimintaympäristössä.

Strategian ytimen muodostavat hyvinvointialueen **visio** ja **palvelulupaus**. Visio kertoo, mitä Pohteella tavoitellaan vuoteen 2030 mennessä. Palvelulupaus puolestaan kuvaa, mitä asiakkaat ja muut alueet toimijat voivat odottaa käyttäessään palveluja ja asioidessaan Pohteen kanssa.

Olemme yhdessä luoneet myös hyvinvointialueen **arvot** ohjaamaan toimintaamme, päätöksentekoa ja kehittämistyötä pitkäjänteisesti. Arvot toimivat toimintamme johtotähtinä.

Strategian perustana olevat **kolme painopistettä** kertovat meille, missä meidän on hyvinvointialueella onnistuttava. Painopisteisiin sisältyvät **strategiset tavoitteet**, jotka linjaavat päätöksentekoa, poliittista ohjausta ja kehittämistyötä.

Strategisten tavoitteiden etenemistä mitataan **indikaattoreilla**, jotka pohjautuvat valtakunnallisten tavoitteiden mittareihin (Valtti-mittarit).

Hyvinvointialuestrategian kokonaisuus

3 | Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen toiminta- ympäristö ja tulevaisuus

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue vuonna 2025

Yksi Suomen 21:stä hyvinvointialueesta, jotka aloittivat toimintansa 1.1.2023. Pohde on yksi laajimmista hyvinvointialueista.

Alueella yhdistyi...

...19 sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiota ja 2 pelastuslaitosta.

Rakennamme maailman älykkäintä yliopistosairaala...

...palvelemaan alueen asukkaita ja koko Pohjois-Suomea.

Alueellamme on
418 000 asukasta ja
meillä työskentelee
yli 18 000 ammattilaista.

Pohde järjestää Pohjois-Pohjanmaalla...

perus-
terveydenhuollon,

erikois-
sairaanhoidon,

sosiaali-
huollon ja

pelastustoimen-
palvelut.

Toimintaympäristö ja tulevaisuus 1/2

Väestö

Pohjois-Pohjanmaa on väestöltään nuorta, mutta väestön ikärakenne muuttuu nopeasti. Väestönkasvu vuoteen 2045 mennessä tapahtuu pääosin maahanmuuton myötä. 18–25-vuotiaiden määrä on korkeimmillaan ja yli 55-vuotiaiden työntekijöiden määrä alimmillaan vuonna 2030. Yhä useampi asuu yksin, eläketaloudet ja vuokralla asuminen yleistyvät.

Lapset ja nuoret

Suurin osa lapsista ja nuorista on tyytyväisiä elämäänsä. 90 prosenttia vanhemmista arvioi oman, lapsen ja perheen tulevaisuuden vaikuttavan hyvältä. Lapsilla ja nuorilla on vähemmän lääkärin toteamia sairauksia ja terveysongelmia kuin muualla maassa. Palvelutarpeissa on havaittavissa kasvua esimerkiksi mielen hyvinvoinnin suhteen. Vaikka osa nuorista tarvitsee yhä enemmän tukea, valtaosa Pohjois-Pohjanmaan nuorista voi hyvin – he kokevat elämänsä mielekkääksi ja ovat tyytyväisiä arkeensa.

Työikäiset

Koulutustaso on koko maata korkeampi. Ennusteiden mukaan työyhteisöt monimuotoistuvat ja niissä työskentelee yhä vanhempia työntekijöitä. Työssä olevista 20–64-vuotiasta valtaosa uskoo jaksavansa työskennellä eläkeikään saakka. Työkyvyttömyyseläkettä saavien määrä on laskenut ja eläkkeelle siirtymistä siirtää yhä useampi. Mielenterveysperusteiset sairauspoissaolot ovat vähentyneet. Työttömyys on kasvanut erityisesti korkeakoulutetuilla ja rakenteellinen työttömyys 55 vuotta täyttäneillä.

Ikäihmiset

Suurin osa 75 vuotta täyttäneistä kokee selviävänsä arkitoimista ja itsensä huolehtimisesta. Yksinäisyys, turvattomuus ja huoli omasta muistista koskettaa noin joka kymmenettä.

Toimintaympäristö ja tulevaisuus 2/2

Lakisääteiset hoito- ja palvelutakuut toteutuvat vaihtelevasti eri palveluissa. Hoito- ja palvelutakuiden toteutumiseen vaikuttavat esimerkiksi osaavan henkilökunnan saatavuus, taloudelliset haasteet sekä hyvinvointialueelle periytyneet hoitojonot ja -velka. Myös palveluverkkoa on jouduttu sopeuttamaan. Lisäksi kysyntä on kasvanut osassa palveluita. Palvelujen saatavuutta pyritään parantamaan muun muassa hoidon jatkuvuusmallilla, vastuutyöntekijöillä, digitaalisten palveluiden kehittämisellä, monituottajuudella sekä kotiin annettavilla ja liikkuvilla palveluilla.

Kiireellinen pelastustoiminta saavuttaa onnettomuuskohteen nopeasti. Pelastustoimen palveluiden kysyntä ja palvelut painottuvat väestön ja rakennetun ympäristön tavoin kasvukeskuksiin ja kuntataajamiin. Näiden ulkopuolella palvelukysyntään vaikuttavat muun muassa tieliikenne, vapaa-ajan asutus, luontomatkailu ja ilmasto-olosuhteet.

Pelastustoimessa osa paloasemista sijaitsee harvaan asuttujen alueiden taajamissa. Näiden paloasemien toiminta tukeutuu vahvasti sopimushenkilöstön käyttöön. Palvelukyvyn ylläpitämiseksi on ennakoitava tilanteita, joissa valmiusvaatimuksia on, mutta henkilöstöresursseissa voi olla haasteita.

Työnhakijoiden määrä Pohteen avoimiin tehtäviin on kasvanut. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen henkilöstön saatavuus on kuitenkin haaste osassa ammattiryhmissä.

Palvelujen
ja hoidon
saatavuus

4 | Ehdotus Pohteen uudesta strategiasta

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen strategia

VISIO VUOTEEN 2030

Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta
– yhdessä tehden, oikeaan aikaan
ja vaikuttavasti

NÄIHIN HALUAMME PANOSTAA

Ihmistä
varten

Hyvinvoivat
osaajat

Vaikuttavasti
uutta

PALVELULUPAUS

Elämäntilanteissa mukana

ARVOMME

Arvostamme
jokaista

Kohtaamme
yhdenvertaisesti

Uudistamme
vastuullisesti

Pohteen arvot

ARVOSTAMME JOKAISTA

Arvostamme jokaista asukasta, ammattilaista ja yhteistyökumppania.

Arvostus näkyy kaikessa toiminnassamme, niin palvelujen suunnittelussa, arjen kohtaamisissa kuin päätöksenteossa.

KOHTAAMME YHDENVERTAISESTI

Kohtaamme jokaisen ihmisen yhdenvertaisesti ottaen huomioon hänen yksilölliset tarpeensa.

Yhdenvertaiset kohtaamiset varmistavat, että jokaisella on yhtäläiset mahdollisuudet saada tarvitsemansa palvelut ja tulla kuulluksi ja kohdatuksi kunnioittavasti.

UUDISTAMME VASTUULLISESTI

Vastuullisella uudistamisella voimme vastata tulevaisuuden haasteisiin, parantaa palvelujen vaikuttavuutta ja varmistaa resurssien kestävä käytön.

Ihmistä varten -painopisteen strategiset tavoitteet

Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunta: Asukkaiden hyvinvointi ja mahdollisuudet edistää omaa ja läheistensä hyvinvointia lisääntyvät ennaltaehkäisevää yhteistyötä ja perustason palveluita vahvistamalla.

Palvelujen oikea-aikaisuus, saavutettavuus ja jatkuvuus paranevat. Palvelut ovat yhteensovitettut ja tuotettu kumppanuuksia ja vaikuttavia järjestämistapoja hyödyntäen. Ennakoiva yhteinen turvallisuustyö ja varautuminen vähentävät onnettomuuksien määrää ja seurauksia.

Asukkaiden osallisuus ja vaikuttaminen toteutuvat monimuotoisesti yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Asiakaskokemus ja luottamus Pohteen palveluihin paranevat.

Ihmistä varten -painopisteen indikaattorit ja tavoitetila vuoteen 2030 1/2

Indikaattori 	Nykytila (viimeisin saatavilla oleva tieto) 	Tavoitetila vuoteen 2030 mennessä
HYTE-kerroin (Valtti-mittari)	HYTE-kerroin 37 (2024) Pohteen sijoitus hyvinvointialueiden vertailussa 12/22 (mukaan lukien Helsingin kaupunki)	Pohde on kymmenen parhaan hyvinvointialueen joukossa
Kansallinen terveyst indeksi (Valtti-mittari)	Ikävakioitu sairastavuusindeksi 111,2 (2023) Ikävakioitu työkyvyttömyysindeksi 128,4 (2023) Ikävakioitu indeksi kuvaa alueiden välisiä sairastavuuseroja ikärakenteesta riippumatta	Ikävakioitu sairastavuus- ja työkyvyttömyysindeksi pienenevät suhteessa maan keskiarvoon
Kiireettömään hoitoon ja palveluun pääsy lakisääteisessä ajassa (Valtti-mittari)	23 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon hoitoonpääsy 99 % (30.6.2025) Lasten ja nuorten palveluihin pääsy: - Perusterveydenhuollon hoitoonpääsy 91 % (30.6.2025) - Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut 78 % (30.6.2025, virallisissa tiedoissa ilmoitetaan hoitotakuun ylittäneiden osuus) - Lastensuojelun palvelutarpeen arvioinnit 81,2 % (THL, 1.10.2024-31.3.2025) Erikoissairaanhoidon hoitoonpääsy 78 % (30.6.2025, virallisissa tiedoissa ilmoitetaan hoitotakuun ylittäneiden osuus)	Kiireettömään hoitoon ja palveluun pääsy toteutuu lakisääteisessä ajassa (100 %)

Valtti-mittari: Hyvinvointialueiden tehtäviä koskevien valtakunnallisten tavoitteiden seurannan indikaattorit

Ihmistä varten -painopisteen indikaattorit ja tavoitetila vuoteen 2030 2/2

Indikaattori 	Nykytila (viimeisin saatavilla oleva tieto) 	Tavoitetila vuoteen 2030 mennessä
Etäasioinnit, prosenttiosuus perusterveydenhuollon avohoidon käynneistä (Valtti-mittari)	Etäasiointien osuus 33,3 % (2024)	Etäasiointien osuus perusterveydenhuollon avohoidon käynneistä on 40 %
Asiakaskokemus, asiakastytyväsyyden mittari NPS (Net Promoter Score) • Lopputulos voi olla välillä -100 ja +100. Jos NPS on yli 50, tulos on erinomainen.	Pohteen tasoinen NPS 54 (1–6/2025)	NPS on vähintään 70
Onnettomuuksien määrä / 10 000 asukasta (Valtti-mittari) (pois lukien ensihoitopalvelua tukevat ensivastetehtävät)	138 kappaletta (keskiarvo vuosilta 2023-2024)	Vähenee vähintään 5 % vuosien 2023–2024 tasosta
Kiireellinen avunsaanti toteutuu vaaditussa ajassa	Pelastustoiminnan ensimmäisen vasteen toimintavalmiusaika toteutuu vähintään 50-prosenttisesti ja pelastusryhmän toimintavalmiusaika vähintään 80-prosenttisesti riskiluokkien I–III-alueilla.	≥ 50 % ja ilman toimintavalmiuden ongelmaluokkia ≥ 80 %

Valtti-mittari: Hyvinvointialueiden tehtäviä koskevien valtakunnallisten tavoitteiden seurannan indikaattorit

Hyvinvoivat osaajat -painopisteen strategiset tavoitteet

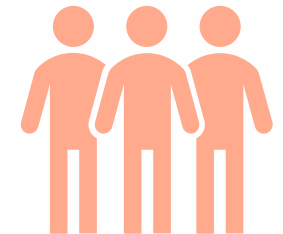
Palvelutarpeeseen nähden riittävän ja osaavan henkilöstön saatavuus varmistetaan ja lakisääteiset henkilöstömitoitukset toteutuvat.

Henkilöstön työhyvinvointia ja kyvykkyyttä vahvistetaan sekä osallisuutta, kehittämismahdollisuuksia ja urapolkuja kehitetään.

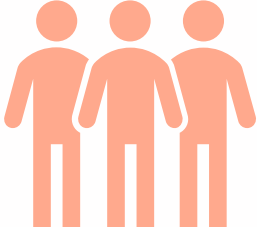

Johtaminen ja esihenkilötyö tukevat henkilöstön pito- ja vetovoimaa sekä mahdollistavat strategisten tavoitteiden saavuttamisen organisaation kaikilla tasoilla.

Hyvinvoivat osaajat -painopisteen indikaattorit ja tavoitetila vuoteen 2030

Indikaattori 	Nykytila 	Tavoitetila vuoteen 2030 mennessä
Palkallinen työpanos / talousarvioon suunniteltu palkallinen työpanos	15 999,7 / 17 003,4 (tilinpäätös 2024)	Kunkin vuoden talousarvion henkilöstösuunnitelman mukainen
Sairauspoissaoloprosentti (Valtti-mittari)	5,3 % (tilinpäätös 2024)	Sairauspoissaoloprosentti pienenee vuosittain vähintään 0,1 prosenttiyksikköä ja vuoteen 2030 sairauspoissaoloprosentti on 4,8 %.
Lähtövaihtuvuusprosentti (Valtti-mittari)	6,1 % (tilinpäätös 2024)	Lähtövaihtuvuus pienenee vuosittain 0,12 % ja vuoteen 2030 mennessä lähtövaihtuvuusprosentti on 5,5 %.
Tavoitetaso vuoteen 2030 tarkentuu, kun lähtövaihtuvuussyyt määritellään kansallisesti hyvinvointialueille. Eläköitymistä ei huomioida lähtövaihtuvuuteen.		

Valtti-mittari: Hyvinvointialueiden tehtäviä koskevien
valtakunnallisten tavoitteiden seurannan indikaattorit

Vaikuttavasti uutta -painopisteen strategiset tavoitteet

Palvelut järjestetään talouden ja ympäristön kannalta kestävästi, laadukkaasti ja kustannusvaikuttavasti vastuullinen omistajapolitiikka huomioiden.

Tutkimus-, kehittämis-, innovaatio- ja opetustoiminnan tavoitteita ja taloudellisia panostuksia kohdennetaan suunnitelmallisesti. Tieto ohjaa toimintaa ja päätöksentekoa kohti vaikuttavia toimintamalleja ja luopumaan vähähyötyisistä palveluista.

Pohteen alueelliset erityispiirteet sekä rooli yliopistollista sairaalaa ylläpitävänä hyvinvointialueena huomioidaan ja yhteistoiminta-alueen (YTA) tehtävät yhteensovitetään koordinoitusti.

Vaikuttavasti uutta -painopisteen indikaattorit ja tavoitetila vuoteen 2030

Indikaattori 	Nykytila (viimeisin saatavilla oleva tieto) 	Tavoitetila vuoteen 2030 mennessä
Vuosikate/poistot (Valtti-mittari)	Vuosikate/poistot -16,5 % (2024)	Vuotuinen vuosikate/poistot vähintään 100 %
Kertynyt yli-/alijäämä (Valtti-mittari)	Kertynyt alijäämä yhteensä 124,4 miljoonaa huomioiden taseessa olevan poistoeron (2024)	Kumulatiivinen tulos on ylijäämäinen
Tarvevakioidut sote-kustannukset (Valtti-mittari)	101 (koko maa 100) (2024 ennakkotieto)	Enintään 100, eli koko maan keskiarvon taso
Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toteuma, euroina suhteessa kokonaisbudjettiin (Valtti-mittari) ja yhteishankkeet	Valtti-mittarin kansallinen määritelmä tarkentuu. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toteuma, kokonaiseurot Yhteishankkeiden lukumäärä (ja eurovolyyymi) tarkentuvat	Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toteuma (€) kasvaa vuosittain vähintään 5 %. Yhteishankkeet (kappalemäärä) lisääntyvät 5 % (yhteinen tutkija tai osallistuja useammasta organisaatioista).
Julkaisujen määrä ja laatu tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa	Tutkimus: nykytila JUFO-pisteiden (julkaisufoorumi) 3 vuoden keskiarvo 1066 (2022–2024) Kehittämis- ja innovaatiotoiminta: systemaattista seurantajärjestelmää julkaisuille ei vielä käytössä	Tutkimus: JUFO-pisteet nousevat vähintään 2 % vuosittain Kehittämis- ja innovaatiotoiminta: Julkaisujen määrä kasvaa vähintään viidellä kappaleella vuosittain
Yhteistyöaluesopimuksen tavoitteet	Yhteistyöaluesopimus on päivityksessä	Yhteistyöaluesopimuksen tavoitteet toteutuvat 100-prosenttisesti

Seuranta ja arviointi

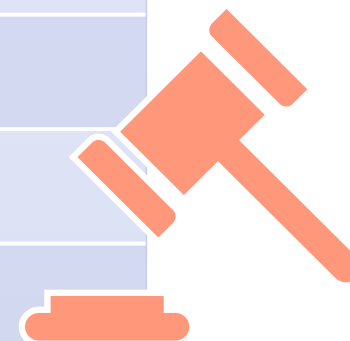
Lakiin hyvinvointialueesta (41 §) on kirjattu velvoite hyvinvointialuestrategian tarkastamisesta vähintään kerran aluevaltuuston toimikaudella.

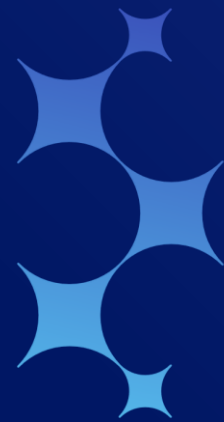
Pohjois-Pohjanmaalla hyvinvointialuestrategian seuranta toteutuu puolivuosisikatsauksessa ja tilinpäätöksen yhteydessä. Tarvittavilta osin seuranta voidaan tehdä myös Pohteen ensimmäisen ja kolmannen vuosineljänneksen osavuosisikatsauksissa. Strategisten tavoitteiden indikaattoreiden vuosittainen tavoitetaso määritellään osana talousarvioita.

Hyvinvointialueen strategian käsittely ja päätöksenteko vuonna 2025

Päivämäärä	Käsittely ja päätöksenteko
11.9.	Tulevaisuuslautakunnan esitys aluehallitukselle strategialuonnoksen lähettämisestä lausunnolle
16.9.	Aluehallituksen päätös strategialuonnoksen lähettämisestä lausunnolle
17.9.-8.10.	Lausuntoaika
9.10.	Lausuntopalautteiden käsittely tulevaisuuslautakunnassa
16.10.	Tulevaisuuslautakunnan esitys strategiasta aluehallitukselle
28.10.	Aluehallituksen esitys strategiasta aluevaltuustolle
10.11.	Aluevaltuuston päätös strategiasta

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue